

INFORMATIEBROCHURE NORTH SEA CYCLE ROUTE

TWAALFDE EDITIE: 2020

JAN VAN VLIET

Informatiebrochure North Sea Cycle Route (Eurovelo 12)

Beste lezer,

Deze informatiebrochure is een uitgave van de Stichting Europafietsers. Deze stichting is een niet-commerciële organisatie van vrijwilligers die haar missie als volgt omschrijft: "Wij willen mensen van alle leeftijden inspireren om per fiets vakantie reizen te maken. We helpen fietsers om landschap en historie van Europa te ontdekken. Hiertoe ontwerpen en beschrijven we uitgekende en interessante fietsroutes die vanuit Nederland in diverse richtingen Europa ingaan."

De informatiebrochure over de North Sea Cycle Route is oorspronkelijk door Wouter Bazen samengesteld en jarenlang tot en met het jaar 2017 steeds door hem vernieuwd. Wouter is ermee gestopt en op verzoek van de Stichting Europafietsers heeft Jan van Vliet toegezegd de herziening van deze brochure op zich te nemen.

Iedereen die aan de Noordzeefietsroute begint, zal deze route op zijn eigen specifieke manier ervaren, afhankelijk van geoefendheid, weersgesteldheid, spontane ontmoetingen, onvoorziene omstandigheden dan wel zelfgekozen afwijkingen van de route. Ook de beslissing om de route in één keer of in etappes te fietsen zal van invloed zijn op de wijze waarop je de route beleeft. Je mentale instelling bepaalt of je er een expeditie, een avontuur of een leuke vakantie van wilt maken, of wellicht van alles wat.

Jan van Vliet heeft de route zelf in één keer gefietst, met de wijzers van de klok mee. Zijn ervaringen heeft hij beschreven in een boekje van tweehonderdveertig bladzijden dat door uitgeverij Boekscout is gepubliceerd. Dit boekje kan vooral worden beschouwd als een inspiratiebron en is onder meer verkrijgbaar in de webshop van de Fietsvakantiewinkel.

De Noordzee heeft ons Nederlanders altijd geboeid.
Nu kunnen we eromheen fietsen: een rondje van ruim 6.000 kilometer.
De route is vaak vlak, maar verraderlijk zijn de hindernissen
die de fietser soms alleen met veel moeite kan overwinnen.

De tekst op bovenstaande foto is ontleend aan de brochure die in 2017 voor het laatst door Wouter Bazen is samengesteld.

Reacties op deze uitgave zijn zeer welkom! De samenstellers kunnen niet zonder hulp de route actueel houden. Als je veranderde situaties tegenkomt of suggesties hebt voor wijzigingen of aanvullingen, laat het ons dan weten via het formulier voor routeopmerkingen op de website. Zie <https://www.europafietsers.nl/routeopmerking>. Belangrijke wijzigingen plaatsen wij op de wijzigingspagina van de route op de website. Later worden die wijzigingen verwerkt in een volgende uitgave van deze brochure.

Europafietsers wenst je veel plezier op de Noordzeefietsroute!

Word donateur of vrijwilliger

Je kunt Europafietsers financieel steunen door donateur te worden. Donateurs ontvangen tweemaal per jaar het blad 'Fietsplan' met fietsverhalen en krijgen korting bij bestellingen via de website van Europafietsers. Voor meer informatie: <https://www.europafietsers.nl/doe-mee>

Wat is het doel van deze informatiebrochure?

Het belangrijkste doel van deze brochure is het geven van actuele informatie over de diverse onderdelen van de North Sea Cycle Route (NSCR) op basis waarvan de fietser zijn reis kan voorbereiden. Deze informatie betreft korte beschrijvingen van de route, verwijzingen naar fietsgidsen en kaarten, verbindingen met openbaar vervoer en overnachtingsmogelijkheden.

Op de site van Europafietsers wordt zowel naar deze brochure verwezen als naar beschikbare GPS-bestanden en in de webwinkel verkrijgbare fietsgidsen en kaarten. Zie <https://www.europafietsers.nl/fietsroutes/north-sea-cycle-route>

Op de internationale website van Eurovelo www.en.eurovelo.com is beperkte informatie beschikbaar over Eurovelo 12.

Voor degenen die de North Sea Cycle Route in Noorwegen fietsen is extra informatie opgenomen over aansluitende fietsroutes die het mogelijk maken een rondje Noorwegen te fietsen of de Noordkaap te bereiken.

Deze brochure is aanzienlijk korter dan de oude brochure uit 2017. Een groot deel van de gedetailleerde informatie uit de oude brochure is niet overgenomen, omdat niet kon worden geverifieerd of deze informatie inmiddels is verouderd. De oude brochure uit 2017 blijft echter beschikbaar op dat deel van de website van Europafietsers waar ook ervaringen van andere fietsers zijn te vinden. Zie <https://www.europafietsers.nl/fietsroutes/north-sea-cycle-route#ervaringen>.

Voor de herziening van deze brochure is waardevolle informatie ontvangen van Nellie Lenssen, Wim Huisman en Willemien Korf.

Algemene informatie over de North Sea Cycle Route

Overzicht van de route

Openbaar vervoer

Bovenstaande kaart die is overgenomen uit de informatiebrochure 2017, toont een overzicht van de NSCR met een globale aanduiding van de fietsafstanden tussen de plaatsen

die relatief gemakkelijk bereikbaar zijn met openbaar vervoer. Deze plaatsen zijn met een paars streepje aangeduid. Degenen die de NSCR in etappes fietsen of alleen die onderdelen van deze route fietsen die hen het meest aanspreken, kunnen met behulp van de openbaarvervoerverbindingen naar deze plaatsen een routeplan maken.

Let op: Openbaarvervoerverbindingen kunnen per jaar veranderen. Waar mogelijk proberen we veranderingen bij te houden. Check echter altijd de desbetreffende websites.

Vliegtuig

De enige verbinding tussen Noorwegen en de Shetlands is alleen nog per vliegtuig. 's Zomers kun je een paar keer per week vliegen tussen Bergen en Sumburgh airport in het zuiden van de Shetlands. Een alternatief is vliegen van Bergen naar Aberdeen (dagelijks) en dan aansluitend met de nachtboot naar de Shetlands. De fiets kan mee op deze vluchten, mits de bagageruimte het toelaat. Loganair laat je hierover tot het laatste moment in het ongewisse.

Trein

De trein kan gebruikt worden om van Nederland of België naar steden in Duitsland of Denemarken te reizen. Ook kun je met de trein vanaf Londen terug naar Nederland. Informatie over boekingen, kortingen op grond van leeftijd of een groepsticket, het meenemen van je fiets en eventuele reserveringen kun je krijgen bij de Treinreiswinkel in Leiden (www.treinreiswinkel.nl). In zijn algemeenheid geldt dat hoe eerder je boekt, des te goedkoper de reis. Over treinreizen in Europa is ook veel informatie te vinden op de website www.seat61.com.

Boot

Er is een ruim aanbod aan veerboten tussen de Scandinavische landen als start- of eindpunt van een deeltraject. Ook is er een ruim aanbod aan veerboten tussen Nederland en Engeland. Zie voor informatie de hoofdstukken over de desbetreffende landen.

Fietsend langs de Noordzee kom je veel veerboten, ponten en pontjes tegen. Sommige varen heel regelmatig, vooral wanneer ze een lokaal belangrijke functie vervullen. Informatie over hun

vaartijden is vaak het beste te vinden op internet. Hoogzomer zijn er dikwijls andere tijden dan in het voor- en naseizoen. Daarnaast zijn er vrij veel ponten die vooral het toerisme ondersteunen. Hun vaartijden en operationele periodes zijn veel minder regelmatig en ook veel meer onderhevig aan veranderingen. Het is lastig deze tijden in het voorseizoen te vinden op internet. Vaak staan ze wel in brochures of op lokale bordjes. Feedback hierover is niet altijd consistent. Soms wijkt het bordje af van de folder.

Wanneer op reis?

De beste tijd van het jaar om de route te fietsen is afhankelijk van de manier van overnachten en wat men wil zien aan toeristische en landschappelijke attracties. Het voorjaar in Groot-Brittannië wordt gekenmerkt door de witte bloesems van de meidoorn (vooral graafschap Kent) en de gele kleuren van gaspeldoorn, brem en koolzaad in vrijwel het gehele Verenigd Koninkrijk. Noorwegen ontwaakt tamelijk laat uit zijn winterslaap. Campings zijn meestal open vanaf eind mei en sluiten alweer halverwege augustus. Ook jeugdhoeven gaan tamelijk laat open. Hostels zijn wat langer open (vooral in Zweden en Schotland).

's Zomers kunnen met name in Noorwegen en Schotland muggen vervelend zijn, vooral bij het kamperen en bij het fietsen tegen steile hellingen op, tenzij er voldoende wind staat. Hoe vroeger in het jaar, hoe minder last.

In welke richting beginnen?

Met uitzondering van België zijn voor alle landen rond de Noordzee de routes in deze informatiebrochure in één richting beschreven: tegen de wijzers van de klok in. Dit geldt ook voor de meeste NSCR-gidsen. Alleen waar nodig zijn specifieke opmerkingen over de andere rijrichting opgenomen.

Route in één keer of in etappes?

De Noordzeefietsroute is vanaf de introductie in 2001 bijzonder populair. Een rondje Noordzee spreekt kennelijk aan, wellicht omdat Nederlanders zich van oudsher verbonden voelen met de Noordzee en zich daarom gemakkelijker identificeren met het doel van deze fietstocht. De route is echter maar liefst circa 6.600 km lang. Te lang voor de meeste vakantiefietzers. Een tocht van vier weken over een afstand van zo'n 2.000 km lijkt meer dan voldoende voor een vakantie. De Noordzeefietsroute is dan ook zeer geschikt om in delen of gedeeltelijk te fietsen. Uiteraard blijft het afleggen van de route in één keer de ultieme uitdaging.

Bewegwijzering

In het algemeen is de NSCR in beide richtingen goed bewegwijzerd. Ook het kaartmateriaal is goed. Voor bewegwijzerde routes geldt dat bordjes soms zijn verdwenen of omgedraaid. Het advies is daarom te zorgen voor kaarten waarop kan worden teruggevallen.

Voorbeelden van fietsbordjes:

Anders dan voor de fietsroutes in de eigen routeboekjes van de Stichting Europafietzers geldt specifiek voor de North Sea Cycle Route dat de GPS-tracks niet altijd honderd procent accuraat zijn. De tracks die op de site van Europafietzers bij de NSCR staan, zie <https://www.europafietzers.nl/fietsroutes/north-sea-cycle-route#6>, reflecteren zo goed mogelijk de huidige actuele route. Sommige tracks zijn echter niet altijd in detail gecontroleerd of beschrijven niet alle vernieuwde trajecten.

Fietsgidsen en kaarten

Een overzicht van bruikbare fietsgidsen en kaarten is opgenomen bij de beschrijving van de NSCR per land.

Overnachtingen

Met behulp van de beschikbare fietsgidsen zijn overnachtingsplekken goed te vinden.

Vaak komen er opmerkingen binnen over overnachtingsadressen (B&B, hotel en camping). Die nemen we alleen in speciale gevallen op, in eerste instantie op de website van Europafietzers.

Het kan voorkomen dat de dichtheid van voorzieningen erg beperkt is, met name in dunbevolkte gebieden. Let daarop.

Uitrusting

Een racefiets is niet geschikt voor de NSCR. De route gaat weliswaar grotendeels over asfalt, maar vooral in Noorwegen en in het kustgebied van Denemarken zijn delen van de route bedekt met gruis, steenslag, grind, schelpen, gravel of zand. In de buurt van Egersund in Noorwegen gaat de North Sea Cycle Route over een mountainbikeparcours dat in 2014 zelfs voor een internationale wedstrijd is gebruikt. Zorg vooral voor goede banden (37 mm of meer).

Vooraf in delen van Engeland, Schotland en Noorwegen moet veel geklommen worden. Dat vergt een goede conditie. Het dalen zorgt bovendien voor extra slijtage van de remmen. Een extra set goede remblokjes is sterk aan te bevelen.

Datzelfde geldt voor het dragen van een helm. Eigenlijk is het dragen van een helm voor de NSCR een 'must'. Bij afdalingen wordt een hoge snelheid bereikt en op slechte wegen slijpt de fiets gemakkelijk weg. Ook het onvoorspelbare gedrag van loslopende schapen kan tot een gevaarlijke situatie leiden.

Zwaarte van de NSCR

Heuvels of bergen? Dat is een kwestie van beleving. Nergens is sprake van ijle lucht vanwege de hoogte. Het meest bepalend voor de beleving is het aantal meters dat je moet klimmen. In Noorwegen daal je na elke beklimming weer af naar zeeniveau. Nergens kom je hoger dan 275 meter, maar tussen Flekkefjord en Egersund leg je anderhalve kilometer aan hoogtemeters af op een traject van 80 kilometer. Dat is bijna 20 klimmeters per kilometer traject. Zwaarder wordt het niet. Als algemene vuistregel geldt dat de etappe:

- tot 5 klimmeters per km gemakkelijk,
- van 5 tot 10 klimmeters per km gemiddeld inspannend en
- boven de 10 klimmeters per km relatief zwaar is.

Echte bergetappes komen uit op 20 klimmeters of meer per kilometer.

Het volgende overzichtskaartje laat voor een gemiddelde fietser met bepakking zien wat het effect van de zwaarte van de etappe is op de af te leggen afstand per dag. De kleurcodes geven aan hoeveel uur per dag geklommen moet worden (de zwaarte dus) en wat dat betekent voor de dagelijks af te leggen afstand. De pijlen → geven de meest voorkomende windrichting aan. Ook het wegdek kan behoorlijk tegenwerken. In het algemeen is het wegdek redelijk. In Noorwegen en Denemarken fiets je wat vaker over onverharde wegen.

Gravelwegen behoren tot het cultureel erfgoed in Denemarken

Kleurcodes:

Lichtpaars: een vlak traject, circa 90 km per dag.

Blauw: enige klimmetjes van tientallen meters, circa 85 km.

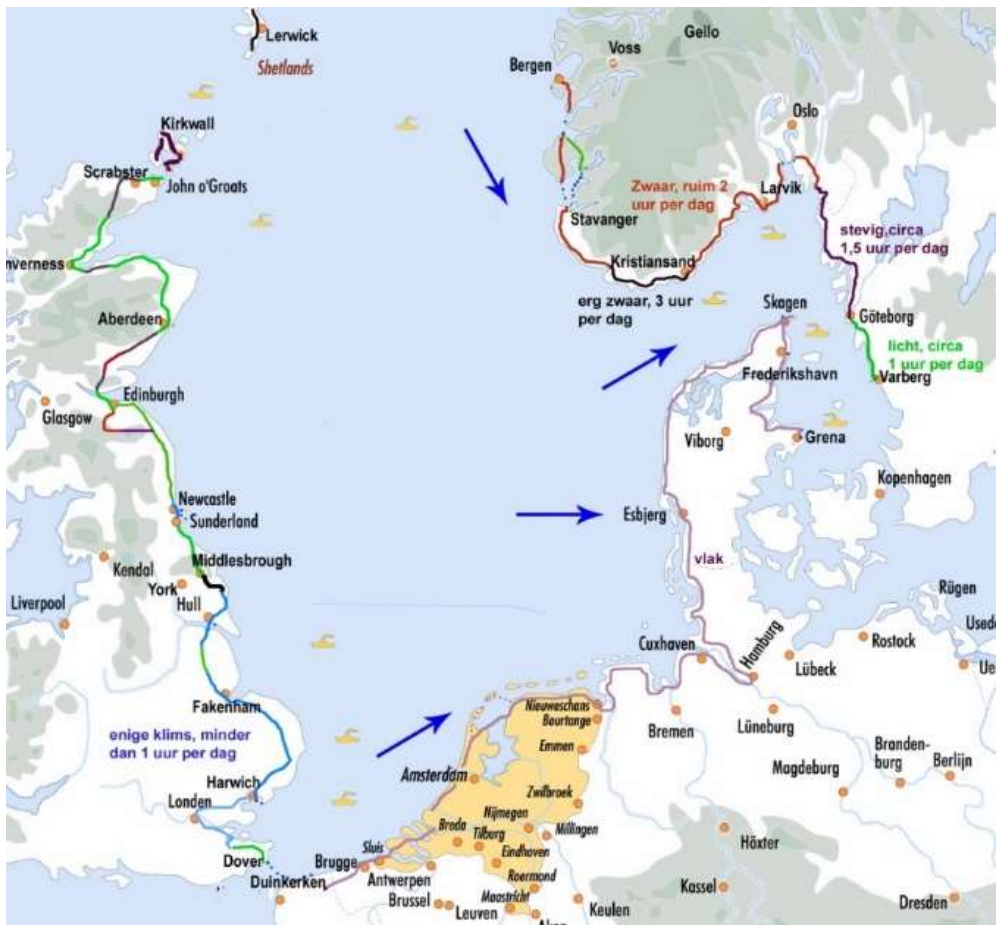
Groen: een traject met lichte klimmetjes, circa 80 km.

Paars: gemiddeld zware klimetappe, circa 75 km.

Rood: vrij zwaar traject, 70 km.

Zwart: zwaar traject, 60 tot 65 km.

Je moet dus rekenen op etappes van gemiddeld 70 tot 80 kilometer per dag.

NSCR in Nederland en België

Routeoverzicht, fietsgidsen en kaarten

In Nederland volgt de North Sea Cycle Route de LF1 Noordzeeroute vanaf Sluis tot Den Helder en de LF10 Waddenzeeroute van Callandsoog naar Bad Nieuweschans. Routeboekjes: zie website www.nederlandfietsland.nl. Een alternatieve route via Den Helder en de eilanden Texel en Vlieland naar Harlingen is beperkt mogelijk in de zomermaanden.

In de webwinkel van Europafietsers is ook een Bikeline fietsgids verkrijgbaar waarin de Noordzeefietsroute vanaf Rotterdam naar Leer in het Duits beschreven staat: Nordseeküsten-Radweg 1.

Bij het Zwin gaat de LF1 België in. De fietsgids die de LF1 Noordzeeroute beschrijft tussen Den Haag en Boulogne-sur-Mer is verkrijgbaar in de webwinkel van Europafietsers.

Deze route wijkt in België enigszins van de kust af. Wie zo dicht mogelijk langs de kust wil blijven fietsen, kan gebruikmaken van

'Fietskaart 30 Belgische Kust' die eveneens in de webwinkel van Europafietzers verkrijgbaar is.

Belgische
boulevard

De veerboot van Duinkerken naar Dover vertrekt van de DFDS Terminal in Loon-Plage, Route du petit Denna, Port 5625, iets ten westen van Duinkerken. Wie hier op de fiets wil komen, kan gebruikmaken van de fietsroute De Panne – Duinkerken. Zie de plattegrond hieronder. De route is te downloaden via de website <https://www.routeyou.com/nl-be/route/view/354840/fietsroute/de-panne-duinkerke>

Voor het laatste stukje naar de DFDS Terminal zie bijgaande plattegronden.

NSCR in Duitsland

Routeoverzicht

De North Sea Cycle Route bestaat in Duitsland uit twee trajecten. Het eerste traject loopt door Niedersachsen vanaf de grens met Nederland (Eems) tot aan Hamburg (560 km). Het tweede traject door Schleswig-Holstein vanaf Hamburg tot aan de grens met Denemarken (370 km).

In Duitsland volgt de NSCR op een nogal omslachtige wijze de

welvingen van de kust. Het is een mooie route over zowel binnen- als buitendijkse paden, afgewisseld met uitstapjes naar het binnenland. Op de waddendijken lopen veel schapen. Sommige trajecten kunnen daarom bezaaid zijn met klaphekjes en veeroosters. Vaak zul je op deze trajecten ook schapenkeutels voor lief moeten nemen. Daar staat tegenover dat zowel in Ost-Friesland als in Schleswig-Holstein verboden gereedliggen voor een oversteek naar een van de Duitse Waddeneilanden.

Wie liever zo rechtstreeks mogelijk naar Skagen in Noord-Denemarken wil fietsen, kan het beste de Jutland fietsroute volgen van Emmen naar Hirtshals (900 km). Zie <https://www.europafietsers.nl/fietsroutes/jutland-fietsroute>. Een alternatief is de Hanzefietsroute die in Duitsland via Bremen en Hamburg naar Lübeck loopt.

Fietsgidsen

De Bikeline fietsgidsen Nordseeküsten-Radweg 2 en Nordseeküsten-Radweg 3 beschrijven in het Duits de Noordzeefietsroute in Duitsland. Deel 2 vanaf de Eems naar Hamburg en deel 3 vanaf Hamburg naar Sylt, het Waddeneiland ter hoogte van de Deense grens. Zie voor een uitgebreide beschrijving van deze gidsen de webwinkel van Europafietsers.

Overnachting

De Bikeline fietsgidsen bevatten veel toeristische informatie en overnachtingsadressen. De voorzieningen voor fietsers in Noord-Duitsland zijn goed met onder meer redelijk veel campings.

Veerboten

Oversteek Eems met de veerboot van Ditzum naar Petkum. Voor dienstregeling zie <https://www.landkreis-leer.de/Leben-Lernen/Tourismus/F%C3%A4hre-Ditzum-Petkum>

Oversteek Weser met de veerboot van Nordenham of Blexen naar Bremerhaven. Voor dienstregeling zie www.weserfaehre.de.

Oversteek Elbe kan onder meer via Hamburg of met een veerboot van Lühe (Steinkirchen) naar Schulau (Wedel) of van Wischhafen naar Glückstadt. Voor dienstregelingen zie <http://www.fietsen-elbe.nl/onderweg-ferries/trajecten/a-c/>.

Zie voor bovenstaande en overige veerdiensten in het Waddengebied ook <https://www.wadgidsenweb.nl/veerdiensten-wadden.html#rivierven>

Degenen die willen oversteken naar Helgoland kunnen een veerboot nemen in Bremerhaven of Cuxhaven.

Strandkorven langs de Waddenzee

NSCR in Denemarken

Routeoverzicht

De North Sea Cycle Route bestaat in Denemarken uit de nationale fietsroute nummer 1 vanaf de grens met Duitsland tot aan Skagen (550 km) en de nationale fietsroute nummer 5 van Skagen naar Grenå (250 km).

Het loont de moeite om de fietstocht in Denemarken te beginnen in Tønder, een van de mooiste Deense stadjes op de fietsroute, vlak boven de grens met Duitsland. Op 2 km ten noorden van Tønder ligt het Zeppelin museum.

Tot aan Esbjerg lijkt de route sterk op het Duitse traject.

Vanaf Esbjerg gaat de fietsroute door een duinlandschap over meestal vrijliggende, voor circa 30 procent onverharde fietspaden. In dit landschap tref je enkele geologische bijzonderheden, zoals zandkliffen, een kalksteenrots en wandelende duinen.

De vuurtoren op deze zandklif is in oktober 2019 enkele tientallen meters verplaatst. Zie video's op internet door te googelen op Rubjerg Knude Lighthouse.

Verder is de kust van Esbjerg tot Skagen één lang strand. Circa 15 km hiervan, tussen Løkken en Blokhus, is onderdeel van de fietsroute. Nørre Vorupør en Lildstrand behoren tot de weinige vissersplaatsjes waar kleine vissersschepen nog op het strand worden getrokken.

Bij Tyborøn wordt de kust onderbroken door het Tyborøn-kanaal. Dagelijks varen pontjes. In Thyborøn is het museum Kystcentret zeer de moeite waard, met informatie over de Deense kust.

Na Skagen gaat de route via haven- en badplaatsjes langs de oostkust naar het zuiden. Tweemaal is een veerpont nodig om een waterbarrière te overwinnen. Het laatste stuk naar Grenå is zacht glooiend. Bij Grenå ligt een veerboot van de Stena Line gereed voor de oversteek naar Varberg in Zweden. Je kunt er echter ook voor kiezen bij Frederikshavn met de Stena Line over te steken naar Göteborg.

De Jutland fietsroute is een alternatief voor de North Sea Cycle Route voor wie in Denemarken zo rechtstreeks mogelijk naar het noorden wil fietsen (zie verwijzing naar deze route bij de beschrijving van de NSCR in Duitsland).

Openbaar vervoer

Informatie over openbaar vervoer is onder andere op deze site te vinden:

https://www.rugzaktrips.nl/europa/ov_denemarken.htm.

In Denemarken is het altijd toegestaan je fiets mee te nemen in het openbaar vervoer, een van de redenen waarom het fietsen in Denemarken wordt aangeprezen op de site:

<https://www.visitdenmark.nl/danmark/oplevelser/radfahren/10-goede-redenen-waarom-je-wil-fietsen-denemarken>

Fietsgids

De Bikeline fietsgids Nordseeküsten-Radweg 4 beschrijft in het Duits zowel de nationale fietsroute nummer 1 vanaf de grens met Duitsland tot Skagen als de nationale fietsroute nummer 5 van Skagen tot Grenå. Zie voor een uitgebreide beschrijving van deze fietsgids de webwinkel van Europafietsers.

Glooiend
landschap
in Oost-
Jutland

Overnachting

Overnachtingsadressen zijn niet alleen te vinden in de Bikeline fietsgids, maar ook op de site www.visitdenmark.com. Op deze site vind je zowel hotels, B&B's als natuurkampeerterreinen en mogelijkheden tot wildkamperen op meer dan duizend plekken in Denemarken.

Veel informatie over kamperen in Denemarken is ook te vinden op de site <https://www.routesnorth.com/things-to-do-in-denmark/camping-in-denmark-all-you-need-to-know/>, inclusief wildkamperen. De plekken waar dat mogelijk is, zijn verspreid over openbaar toegankelijke bosgebieden in Denemarken. Op een derde van deze plekken bevinden zich 'free shelters', houten schuilplaatsen, die een vervanging vormen voor je tent. Soms is op deze primitieve kampeerplekken stromend water aanwezig. Een nog primitiever alternatief zijn de zones waar je vrij je tent mag opzetten ('fri teltning').

NSCR in Zweden

Routeoverzicht

The North Sea Cycle Route in Zweden is 400 km. De route loopt grotendeels over rustige landwegen, soms afgewisseld door fietspaden.

De route begint in Zweden in Varberg dat te bereiken is met de veerboot vanuit Grenå, en loopt over een mooi, overwegend vlak parcours met af en toe een 'Grebbebergje'. Je kunt de route ook beginnen in Göteborg dat te bereiken is met de veerboot vanuit Frederikshavn of met de nachtboot vanuit Kiel.

Boven Göteborg passeert de route de Zweedse kroonjuwelen Volvo en Ikea en scheert voorbij Stenungsund langs de fraaie scherenkust. Na Lysekil wordt het parcours geleidelijk heuvelachtiger met een gemiddelde van 8 klimmeters per kilometer. De route loopt

naar het noorden toe regelmatig door het binnenland en komt bij mooie vissersplaatsjes als Fjällbacka en Strömstad weer aan de kust alvorens bij Svinesund de grens met Noorwegen te passeren.

Fietsgidsen en kaarten

De Nordseeküstenradweg Schweden Noorwegen is een zeer nuttige Outdoor gids van het Conrad Stein Verlag. De gids beschrijft de fietsroute aan de hand van kaartjes die echter niet gedetailleerd genoeg zijn om zelfstandig te volgen. Een avontuurlijke fietser zou met deze gids kunnen volstaan, maar

wie meer zekerheid wil over de route, kan beter gebruikmaken van de meer gedetailleerde, maar duurdere kaarten Swenska Cykelkartor 12 en 17. Zie de webwinkel van Europafietsers.

Deze kaarten dekken niet de gehele route. Er ontbreken twee kleine stukjes. Een oplossing voor het zuidelijke stuk is om vanaf Varberg de Kattegattleden te volgen, in 2018 de Europese fietsroute van het jaar. Deze uitstekend bewegwijzerde fietsroute loopt door naar Göteborg en heeft tussen Varberg en Göteborg een lengte van 140 km, circa 40 km langer dan het parcours van de NSCR tussen deze plaatsen. Op de site <https://kattgattleden.se/en/> kun je informatie over deze fietsroute vinden. De Duitstalige Bikeline fietsgids Kattegattleden is verkrijgbaar in de webwinkel van Europafietsers. Op de website van de Fietsvakantiewinkel wordt het fietsen van de gehele Kattegattleden als fietsvakantie aangeboden.

Voor het noordelijke stuk zou je Swenska Cykelkartor 20 kunnen aanschaffen. Zie webwinkel Europafietsers. Dit is een relatief dure aanschaf voor het restant van de route in Zweden, maar dit deel van de route, dat door een dunbevolkt gebied loopt, is slecht bewegwijzerd. De bordjes Cykelspåret ontbreken vaak of zijn niet of nauwelijks leesbaar. Dit geldt overigens voor meer onderdelen van de route boven Göteborg. Wie dit prettig vindt, kan in de oude brochure van 2017 een uitgebreide beschrijving vinden van de route zoals aangegeven op de Swenska Cykelkartor 12 en 17.

Uiteraard kan voor de resterende kleine stukjes gebruik worden gemaakt van de Outdoor gids van het Conrad Stein Verlag. Ook is het mogelijk de gehele route in Zweden te fietsen met behulp van regionale kaarten die bij de plaatselijke bureaus voor toerisme gratis verkrijgbaar zijn.

Fjällbacka

Bewegwijzering:
zo kan het ook

Overnachting

De Outdoor gids van het Conrad Stein Verlag bevat veel toeristische informatie en overnachtingsadressen

Op de nieuwe Zweedse fietskaarten staan symbolen voor campings en hostels.

Op campings is vaak kookgelegenheid te vinden. Het hoogseizoen loopt van medio juni tot eind augustus. Daarbuiten zijn campings wel geopend, maar niet met het volledige aanbod aan diensten. Wie dat wil, mag in Zweden ook vrij kamperen. Behalve kamperen kun je op campings vaak een hutje huren. Neem een slaapzak mee. Niet altijd is er beddengoed.

Er zijn vrij veel jeugdherbergen of hostels, in het Zweeds 'vandrарhem' genoemd. Ze hebben meestal een keuken beschikbaar. Jeugdherbergen zijn soms pas open vanaf begin juni en zijn zomers vaak vol. Reserveren wordt daarom aangeraden.

Informatie over privékamers, in het Zweeds 'stuga' (huisje) of 'rum' (kamer) genoemd, is meestal bij de plaatselijke bureaus voor toerisme verkrijgbaar.

De jeugdherberg in Varberg is in een oude gevangenis, een leuke ervaring!

Vlak voor Stenungsund kom je langs de jeugdherberg en camping Tollenäs, met kookgelegenheid en een supermarkt vlakbij.

In Lysekil ligt pal aan de haven een leuk hostel, Kusthotell Strand, met kookvoorzieningen. Je kunt er een leuke rondwandeling maken en op een bergje heb je fraai uitzicht.

Bij Fjällbacka zijn hutjes te huur pal aan de haven.

Bij het museum in Vitlycke kun je overnachten op een camping of in hutjes. Dit museum verhaalt over de Bronstijd in Bohuslän aan de hand van rotstekeningen die uit deze periode stammen.

Openbaar vervoer

De Stena Line vaart dagelijks met veerboten tussen Frederikshavn en Göteborg, Grenå en Varberg en Kiel en Göteborg. Zie www.stenaline.nl voor meer informatie.

Enkele malen is een pontje nodig om een fjord te passeren, onder meer tussen Fiskebäckskil en Lysekil.

Fiskebäckskil

In Zweden is het mogelijk de fiets mee te nemen in de trein tussen Varberg en Göteborg

In Strömstad is het mogelijk met de veerboot over te steken naar Sandefjord in Noorwegen. Zie www.colorline.nl en www.fjordline.com.

Vanuit Strömstad is het mogelijk een boottripje te maken naar de Koster-eilanden, circa 10 km ten westen van Strömstad.

Zweedse scherenkust

NSCR in Noorwegen

Routeoverzicht

De North Sea Cycle Route in Noorwegen is met een lengte van circa 1.100 km relatief lang. Dit komt door het grillige parcours langs de scheren- en fjordenkust. De zuidkust van Noorwegen is een voortzetting van de scherenkust in Zweden met eilanden en stranden. Pas in het westen beginnen de echte fjorden.

Noorwegen is een land van hollen of stilstaan. Of je gaat in een sneltreinvaart naar beneden of in een slakkengang omhoog. De wegen lopen van baai naar baai, van haven naar haven, van dorpje naar dorpje, altijd maar weer over die onvermijdelijke rotsen terug naar zeeniveau. Op het eerste deel van het traject valt het enigszins mee, vergelijkbaar met Zweden, maar naarmate je verder komt langs de kust, worden de rotsen hoger, totdat je in het bergachtige gebied in de zuidwesthoek belandt.

Tussen Flekkefjord en Egersund maak je anderhalve kilometer aan hoogtemeters op een traject van 80 kilometer. Dat is bijna 20 klimmeters per kilometer. Zwaarder wordt het niet. Slechts enkele korte trajecten ten zuiden van Bergen en rond Haugesund zijn relatief vlak.

De route loopt vanaf de grens bij Svinesund via Sarpsborg en Fredrikstad naar Moss langs de scherenkust en door bosachtig gebied. In dit gebied zijn vrijwel geen campings. Van Moss steek je met een veerboot het Oslofjord over naar Horten om vervolgens in zuidwestelijke richting naar Tønsberg te fietsen. Dit deel van het gebied rond het Oslofjord is dichter bevolkt, prettiger om te fietsen en bezaaid met mooie stranden.

Bezienswaardig in Fredrikstad is de historische binnenstad die in prima oude staat bewaard is gebleven. De fietspontjes in deze stad zijn gratis. Tønsberg heeft een Vikingmuseum dat de moeite waard is om te bezoeken, evenals een ruïnepark op de heuvel Slottsfjellet (63 m). Vanaf hier heb je een mooi uitzicht op de Vestfjorden. Wie het Oslofjord wil overslaan, kan de veerboot nemen van Strömstad in Zweden naar Sandefjord ten zuidwesten van Tønsberg.

Vanaf Larvik wordt het traject bossiger en ruiger. Wie Zweden overslaat en vanuit Larvik wil beginnen, kan de veerboot nemen vanuit Denemarken. Het traject van Larvik naar Kristiansand loopt door het zonnigste en warmste deel van Noorwegen en is daarom populair bij strandvakantiegers. In juni merk je daar echter nog niet veel van. Larvik is ook geschikt als vertrekpunt voor een alternatieve route door het binnenland van Zuid-Noorwegen. Zie de kaart hierboven en het hoofdstuk hieronder over overige fietsroutes in Noorwegen.

Langesund, Kragerø, Rysør en Tvedestrand zijn gezellige havenplaatsjes. De route slingert daarna steeds meer door bosachtig gebied met af en toe venijnige klimmetjes tussen de kleinstedelijke gebieden van Arendal, Grimstad en Lillesand. Voor wie dat zoekt, zijn echter overal aantrekkelijke strandjes of afgelegen baaitjes te vinden. Ook ten westen van Kristiansand is de kust 's zomers een vakantieparadijs. De route loopt

afwisselend langs de kust en door bossen en passeert aardige vakantiestadjes als Mandal, Lyngdal en Farsund

Een zondagochtend in Kragerø

Na Farsund loopt de route over een relatief vlakke kuststrook naar de vuurtoren Lista. Vanaf hier kun je over het water in de verte het bergachtige gebied zien liggen waar de meeste hoogtemeters moeten worden gemaakt. De wegen lopen van

fjord naar fjord met hoogteverschillen van meer dan 200 meter en slingeren vaak langs bergmeren op verschillende hoogten. Enkele grimmige gruiswegen vergen het uiterste van de bepakte fietser.

Pas op een afstand van circa 30 km ten noorden van Egersund houdt het berggebied plotseling op en gaat over in een relatief vlak agrarisch gebied tot aan Stavanger.

De route loopt langs het vliegveld van Stavanger. De laatste jaren is de infrastructuur in dit gebied sterk veranderd. De kans dat bordjes ontbreken is daarom niet gering. De gedetailleerde kaarten van de fietsgids Hjulgleder Nordsjøruta Vest moeten echter voldoende houvast kunnen bieden.

Wie bij mooi weer wil genieten van de wereldberoemde uitzichten op de Preikestolen, een rots die in de Lysefjord als een preekstoel 600 meter boven de afgrond hangt, neemt vanuit de haven van Stavanger de veerboot naar Tau en fietst via Jørpeland naar het basiskamp. Om hier te komen moet er 4 km flink worden geklommen. Daarna is het nog een stevige wandeling van 4 km omhoog over rotspaden voordat het walhalla van fjordenland in zicht komt. Er gaat ook een bus naar het basiskamp van de Preikestolen. Zie openbaar vervoer.

Een bus is in ieder geval noodzakelijk om bij Stavanger het fjord te kunnen oversteken en Haugesund te kunnen bereiken. Zie openbaar vervoer. De veerboot van Mekjarvik naar Skudeneshavn is al enige jaren geleden uit de vaart genomen. Vanaf Haugesund loopt de fietsroute naar de eilanden Bømlo en Stord die door bruggen met elkaar zijn verbonden. Veerboten zorgen voor verbinding met het vasteland. Tussen Osøyro en Bergen moet nog een keer flink worden geklommen voordat de gelouterde fietser over vlakke fietswegen Bergen binnenrijdt.

Circa 10 procent van de route is onverhard en bestaat grotendeels uit gruiswegen. Sommige stukken zijn speciaal aangelegd als mountainbikeparcours. Banden van minimaal 37 mm zijn aan te raden voor deze trajecten.

Wie tussen Oslo en Kristiansand niet per se de grillige NSCR wil volgen, kan ook de E18 nemen, een oude snelweg die redelijk bewegwijzerd is en heel af en toe samenvalt met de NSCR. Zie onder meer de site

[https://www.wegenwiki.nl/E18_\(Europa\)#E18_28Noorwegen.29](https://www.wegenwiki.nl/E18_(Europa)#E18_28Noorwegen.29)

Deel mountainbikeparcours langs Noorse westkust

Fietsgidsen en kaarten

De Nordseeküstenradweg Schweden Noorwegen kan ook voor Noorwegen worden gebruikt, maar heeft voor Noorwegen dezelfde nadelen als voor Zweden. Bovendien zijn er voor Noorwegen twee uitstekende fietsgidsen van de Noorse uitgever Castor Forlag beschikbaar, de fietsgids Hjulgleder Norsjøruta Øst en Hjulgleder Nordsjøruta Vest. Zie de webwinkel van Europafietsers. In deze webwinkel is ook de kaart Noorwegen Süd van Freytag & Berndt te vinden. Met een schaal van 1:250.000 is deze kaart goed genoeg voor fietstochten door Noorwegen.

Openbaar vervoer

Voor de oversteek naar Noorwegen kan worden gekozen uit verschillende veerdiensten.

Fjord Line vaart met veerboten vanuit Hirtshals in Denemarken op de volgende Noorse kustplaatsen: Bergen, Stavanger, Kristiansand en Langesund. Fjord Line vaart eveneens tussen Bergen en Stavanger, met in Stavanger een directe aansluiting op de NSCR, en onderhoudt een veerverbinding tussen Sandefjord aan de zuidkust van Noorwegen en Strömstad aan de westkust van Zweden. Zie www.fjordline.com voor meer informatie.

Stena Line onderhoudt een dagelijkse veerverbinding tussen Frederikshavn en Oslo en tussen Kiel en Oslo. Zie www.stenaline.nl voor meer informatie.

Color Line verzorgt eveneens een veerdienst tussen Kiel en Oslo. Zie www.colorline.nl. Ook onderhoudt deze maatschappij veerdiensten tussen Hirtshals en Kristiansand, Hirtshals en Larvik en Sandefjord en Strömstad.

De veerbootmaatschappij DFDS onderhoudt een verbinding tussen Kopenhagen en Oslo. Zie <https://www.dfds.com/nl-nl/overtochten-passagiers/overtochten/overtochten-naar-noorwegen/kopenhagen-oslo>

Veerboten of pontjes kom je ook tegen tijdens het fietsen.

De veerboot van Moss naar Horten gaat zeer regelmatig op vaste tijden. Voor de pontjes van Helgeroa naar Langesund, Kragerø naar Stabbestad en Øysang naar Rysør moet je van tevoren bij plaatselijke toeristenbureaus informeren naar vertrektijden. Pontjes varen niet altijd in het weekend. Dan wordt het omrijden (circa 40 km van Helgeroa naar Langesund en 35 km voor Øysang naar Rysør). Er gaan ook pontjes naar eilanden voor de zuidkust. Mochten pontjes niet of slechts sporadisch varen, dan kan eventueel van boottaxi's gebruik worden gemaakt.

N,B.: de fietsgids Hjulgleder Norsjøruta Øst geeft niet alleen de oversteek van Helgeroa naar Langesund aan, maar beschrijft ook de route van 40 km om het fjord heen. Deze route loopt onder meer via Langangen en Porsgrunn. Bij Langangen is een deel van de weg in 1859 als een kurkentrekker aangelegd en op

last van de Duitsers, die zich hier in 1940 vastreden met hun militaire voertuigen, verbeterd. Nu geldt dit weggedeelte als een beschermd cultureel monument. Een en ander is weergegeven op een plaque ter plaatse.

Een aardig alternatief voor het fietsen van Lillesand naar Kristiansand is wellicht een (vrij dure) toeristische boot. Je vaart circa drie uur tussen de eilandjes van de mooie scherenkust door. De boot vaart alleen 's zomers, van eind juni tot medio augustus (niet op zondag), en wordt geëxploiteerd door rederij Blindleia Charters. Er zijn meerdere positieve commentaren ontvangen.

Bus 210 rijdt met een grote omweg van Stavanger naar Skudeneshavn en gaat een stukje met een veerboot mee die niet toegankelijk is voor fietsers. De fiets gaat daarom in het laadruim van de bus. Je kunt in de bus blijven zitten tot aan Skudeneshavn waar de NSCR officieel verder gaat of je gaat er eerder uit bij Håvik terminal en slaat het schiereiland over. Zie route op de website

<https://www.rome2rio.com/map/Stavanger/Skudeneshavn>

Gedetailleerde informatie over openbaar vervoer in Noorwegen is onder meer te vinden op de site

<https://www.vakantielandnoorwegen.nl/thema-artikelen/openbaar-vervoer/>

Voor busvervoer van Stavanger naar Preikestolen zie:

<https://www.visitnorway.com/listings/bus-and-ferry-to-preikestolen/190831/>

In Noorwegen is het mogelijk de trein te nemen tussen Bergen en Oslo. Deze reis moet van tevoren worden geboekt vanwege de drukte in de zomerperiode. 67plussers en hun partners, ook als deze jonger zijn, kunnen 50 procent korting krijgen, mits je ernaar vraagt. Dit geldt voor alle middelen van openbaar vervoer.

Tunnels

Tunnels zijn over het algemeen verboden voor fietsers en wandelaars. Probeer daarom tunnels te vermijden, vooral als je andere routes fietst dan de beschreven NSCR. Mocht een tunnel de enige optie zijn en niet verboden, zorg dan voor licht op de fiets en bij voorkeur een reflecterend vestje. Een overzicht van tunnels in Noorwegen is te vinden op de website [https://www.vegvesen.no/nvdb/vegkart/v2/#kartlag:geodata/hva:\(~\(farge:'0_0,id:581\)\)/@809152,7784119,14/vegobjekt:764063772:40a744:581](https://www.vegvesen.no/nvdb/vegkart/v2/#kartlag:geodata/hva:(~(farge:'0_0,id:581))/@809152,7784119,14/vegobjekt:764063772:40a744:581).

Bij elke tunnel is aangegeven of deze al dan niet verboden is voor fietsers.

Voorzieningen

Winkels in dunbevolkte gebieden sluiten vaak vroeg op zaterdag en zijn op zondag gesloten. Bij tankstations is echter een groot assortiment levensmiddelen verkrijgbaar.

Levensmiddelen zijn duur. Dat geldt ook voor het uit eten gaan. Pizzeria's zijn echter relatief goedkoop.

Voor informatie over stranden zie onder meer:

<https://www.visitnorway.nl/activiteiten-in-noorwegen/familie/strand/>

Overnachting

De Outdoor gids van het Conrad Stein Verlag bevat veel toeristische informatie en overnachtingsadressen.

Hotels en pensions zijn duur. Jeugdherbergen zijn goedkoper met goede voorzieningen en vaak tweepersoonskamers. Slapen op een slaapzaal is nog goedkoper. Jeugdherbergen zijn langs de Noordzeefietsroute alleen in de grotere plaatsen te vinden.

Veel informatie over kamperen in Noorwegen is te vinden op de sites <https://www.routesnorth.com/places-to-stay-in-norway/camping-in-norway/> en www.kamperen-in-noorwegen.nl.

Wildkamperen is in Noorwegen toegestaan. Bij haventjes zijn vaak openbare douches en toiletten. Als daar ook een grasveldje aanwezig is, kun je er kamperen. Dat geldt ook voor grasveldjes bij scholen. Campings zijn pas echt open van medio juni tot medio september. Net als in Zweden kun je buiten die periode wel kamperen, maar meestal met minder voorzieningen. Op de campings is over het algemeen een keuken beschikbaar. Ook worden hutjes te huur aangeboden, vaak voor vier personen. Neem een slaapzak mee. Er is niet altijd beddengoed. Buiten het seizoen is de verhuurder soms lastig te vinden.

Er bevindt zich een vijftal aardige B&B's bij de haven van Sandefjord.

Karakteristieke Noorse botenhuysjes in Kristiansand

Let op dat in Kristiansand overnachten niet zo simpel is. De jeugdhoeve ligt in een industriewijk. De camping in de stad gaat wel. B&B's zijn duur. Aan de oostkant ligt de camping van Kees Verkerk (vlak na vliegveldje). Een relatief goedkoop hotel is Center Budget, Vestre Strandgate 49.

Circa 10 km fietsen in zuidwestelijke richting vanaf het centrum van Kristiansand runnen beeldend kunstenaar Michael Rieu, neef

van André Rieu, en keramiste Marijke van Gool een B&B.
Adres: Holskogveien 103/4624, KristiansandS (S staat voor Sør = Zuid). Ter plekke zijn een galerie en een beeldhouwwerkplaats te bezichtigen.

Een leuke plek voor wildkamperen is het amfitheater in Mandal ('Ulsvika uteamfi'). De plek is niet te vinden op Google Maps, dus je zult er ter plaatse

naar moeten vragen. Mandal zelf staat bekend om zijn bekoorlijke oude huizen en de mooie moderne architectuur van het cultureel centrum.

Circa 12 kilometer ten zuiden van Lyngdal ligt de vuurtoren van Lindnesnes. Ook daar kun je een mooie plek vinden voor wildkamperen.

Bij Svindland en Flekkefjord liggen verschillende campings. Onder andere de Egenes Camping Drift AS waar je een tentje bij het water kunt opzetten. Dichter bij het centrum van Flekkefjord liggen enkele campings bij de haven. Als je vandaar langs het water door het centrum in noordelijke richting fietst, kom je uit bij een rustig en vrij toegankelijk strand.

Ten westen van Flekkefjord passeer je de Jøssingfjordtunnel, een bijzondere plek waar fietsers kunnen overnachten in hangmatten. Zie bijgaande foto's en ook de Belgische documentaire 'Rond

de Noordzee' die in 2019 is uitgezonden op tv. Voor meer informatie zie

<https://www.visitnorway.nl/listings/tunnelstuo/207734/>

Jøssingfjordtunnel

Camping Haraldshaugen ten noorden van Haugesund ligt erg mooi aan zee, een echte NSCR-camping. Op 300 meter is een winkelcentrum.

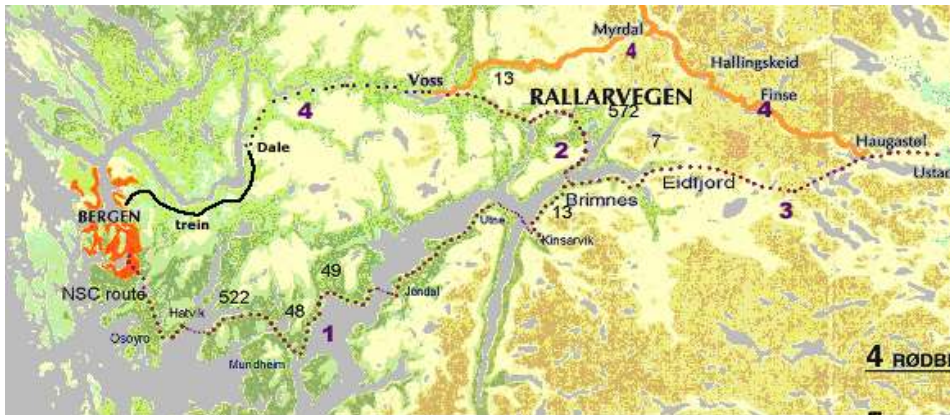

Uitzicht
vanaf
Steinsfjellet,
een heuvel
die ruim 200
meter boven
Haugesund
uittorent

Overige fietsroutes in Noorwegen

Voor degenen die in Noorwegen willen fietsen is extra informatie opgenomen over fietsroutes die aansluiten op de NSCR en het mogelijk maken een rondje in Noorwegen te fietsen of de Noordkaap te bereiken.

Voor degenen die een rondje in Noorwegen willen fietsen, is de route Bergen-Oslo of Bergen-Larvik een aanrader. Neem de trein naar Dale om Bergen uit te komen en fiets vandaar naar Voss.

Vanaf Voss loopt de fietsroute over de meer dan een eeuw oude grondwerkersweg, de 'Rallarvegen', die is gebruikt voor het aanleggen van de spoorlijn Bergen-Oslo over de

Hardangervidda. Zie onder meer de website <https://www.visitnorway.nl/activiteiten-in-noorwegen/in-de-natuur/fietsen/toerfietsen/rallarvegen/> en bijgaande kaart.

Aangeraden wordt voor dit traject drie tot vier fietsdagen te reserveren. Sommige delen van de route, met name net voorbij Myrdal, liggen bezaaid met grote keien en kunnen het tempo sterk vertragen. Om in Myrdal te komen, moet vanaf Upsete het laatste stuk van de route met de trein worden afgelegd. Zie ook de kaart. Vanuit Myrdal kan met de trein een toeristisch uitstapje worden gemaakt naar Flåm. Het hoogste punt van de route ligt op circa 1.300 meter bij Finse. Voor een fietsgids van de Rallarvegen zie de webwinkel van Europafietsers. De Rallarvegen is een van de meest populaire fietsroutes van Noorwegen en goed berijdbaar van medio juli tot eind september. Mocht met name de route tussen Myrdal en Finse toch te lastig zijn (grind, keien en tot eind juni niet altijd sneeuwvrij), dan kan altijd nog de trein worden genomen.

In Geilo kun je de route vervolgen naar Drammen bij Oslo of de Numedalroute nemen via Kongsberg naar Larvik. Voor informatie over deze route zie onder meer: <http://www.touren-wegweiser.de/Radtour-Norwegen/Radtour-Norwegen-Numedal-1.html>. Een fietsgids van de Numedalroute is verkrijgbaar in de webwinkel van Europafietsers.

Vanaf Larvik lopen twee fietsroutes naar Stavanger. De Kanaalroute ('Kanal, høyfjell og fjord') is de kortste en loopt door heuvelachtig gebied van Porsgrunn via Skien en het Telemarkkanaal ('Telemarkskanalen') naar Dalen en verder naar de kuststad Stavanger. Zie ook <https://www.visitnorway.nl/activiteiten-in-noorwegen/in-de-natuur/fietsen/nationale-fietsroutes/>. Om op de fiets vanaf Larvik in Porsgrunn te komen, kan een stuk van de Nort Sea Cycle Route worden gevolgd. Zie de opmerking over dit stuk bij het hoofdstuk openbaar vervoer in Noorwegen.

De fietsroute 'Telemark og Ryfylke' is langer en loopt vanaf Lunde onder meer via Notodden, Rauland, Røldal, Sand en Tau naar Stavanger. Lunde ligt op het traject van de Kanaalroute.

Om op de fiets van Larvik in Lunde te komen, dient daarom eerst een stuk van de Kanaalroute te worden afgelegd.

Zowel van de route 'Kanal, høyfjell og fjord' als de route 'Telemark og Ryfylke' is een fietsgids verkrijgbaar in de webwinkel van Europafietsers.

Vanuit Kristiansand is het mogelijk over de Hardangervidda naar Voss te fietsen. De route loopt daarna door tot aan Kristiansund. De route naar Voss kruist de Kanaalroute bij Valle en de route 'Telemark og Ryfylke' bij Haukeli en Røldal. De route is tot aan Voss beschreven in de fietsgids 'Setesdal og Hardanger'. Deze fietsgids is eveneens in de webwinkel van Europafietsers verkrijgbaar.

Velen dromen over een fietstocht naar de Noordkaap. Vanaf Bergen is het noordelijkste puntje van het Europese continent bereikbaar langs de Noorse kust. Paul Zandveld heeft de Noorse kustroute van circa 2.500 kilometer beschreven in zijn fietsgids 'Noorwegen, langs de kust naar de Noordkaap (2019)'. Deze fietsgids is verkrijgbaar in de webwinkel van Europafietsers.

Een fietsroute vanaf Oslo via Trondheim naar de Noordkaap is in ontwikkeling. Waarschijnlijk verschijnt de desbetreffende fietsgids in 2021.

De Noorse kustroute loopt over de Lofoten. De Noorse uitgeverij Castor Forlag heeft voor deze eilandengroep een aparte fietsgids uitgegeven die in de webwinkel van Europafietsers verkrijgbaar is.

NSCR Schotland

Routeoverzicht

In Groot-Brittannië loopt de North Sea Cycle Route van de Shetlands tot Dover overwegend over het parcours van de National Cycle Route 1. Vergeet niet links te fietsen na de oversteek vanuit Noorwegen.

De Shetlands vormen een boomloos landschap met ruige, rafelige kusten. Je kunt zowel naar het noordelijkste als het zuidelijkste puntje van deze eilandengroep fietsen en uitstapjes maken naar de kusten. Het parcours is glooiend met venijnige klimmetjes langs de kusten.

Mochten de goden Wodan en Donar uit de Germaanse mythologie de scheppers zijn van de weerspannige Shetlands, dan is Freya ongetwijfeld de godin van de Orkney's. Deze eilandengroep oogt veel lieflijker met afgeronde toppen en uitgerekte dalen, alsof de schepster er met een deegrol overheen is gegaan. De route loopt grotendeels over het amoebeachtige middendeel van de eilandengroep en eindigt in het meest zuidelijke puntje voor de oversteek naar John o' Groats.

Het landschap bij Bettyhill in Noord-Schotland

Het vasteland van Schotland biedt een zeer afwisselend decor. Soms ruig en ongenaakbaar, dan weer lieflijk en schilderachtig, met veel overgangen tussen water en land die zowel grillig als harmonieus kunnen zijn. De route loopt van John o' Groats in westelijke richting via Bettyhill naar Tongue voordat hij afbuigt naar het binnenland, een kaal, ruig en leeg landschap, bedekt met heide. In de verte zijn soms de besneeuwde toppen van de Highlands zichtbaar.

Een mooi alternatief is de route die bij Bettyhill afbuigt naar het zuiden en vanaf Altnaharra samenvalt met de hierboven beschreven route. Halverwege Altnaharra en Lairg ligt wellicht

Schotlands meest geïsoleerde pub: de Crask Inn. Zie <https://thecraskinn.com/>.

Pas bij Lairg kom je weer in bewoond gebied en fiets je langs enkele binnenzeeën naar Inverness. Vervolgens buigt de route naar het oosten, langs de kust van de Moray Firth, om bij Banff het binnenland in te duiken en bij Aberdeen weer aan de kust te komen.

Bloei van brem, gaspeldoorn en koolzaad in de maand mei tussen Aberdeen en Edinburgh

Via Stonehaven, Montrose en Dundee slingert de route langs de kust tot aan Saint Andrews om vervolgens door het binnenland via Falkland Edinburgh aan te doen. Opnieuw gaat de route verder door het binnenland. Pas bij Berwick-upon-Tweed, op de grens met Engeland, is de kust weer zichtbaar. Een alternatieve route van Edinburgh naar Berwick-upon-Tweed is de National Cycle Route 76 via Haddington, East Linton en Dunbar. Deze route is 40 à 50 kilometer korter en loopt op enkele plaatsen dicht langs de kust.

Veerboten

Voor informatie over veerboten tussen Aberdeen, Orkney en Shetland en over veerboten tussen het vasteland van Schotland en Orkney (onder meer Stromness – Scrabster en Burwick – John o'Groats) zie

<https://www.northlinkferries.co.uk/>

http://www.orkneyferries.co.uk/getting_to_orkney.php

Fietsgidsen en kaarten

Ook voor de North Sea Cycle Route in Schotland geeft het Conrad Stein Verlag een Outdoor gids uit in het Duits: 'Schottland: Nordseeküstenradweg'. Deze gids beschrijft, evenals die voor Zweden en Noorwegen, de fietsroute aan de hand van kaartjes die echter niet gedetailleerd genoeg zijn om zelfstandig te volgen. Een avontuurlijke fietser zou met deze gids kunnen volstaan, maar wie meer zekerheid wil over de route kan gebruikmaken van de meer gedetailleerde fietskaarten die worden uitgegeven door Sustrans (Sustainable transport), een organisatie die zich bezighoudt met de ontwikkeling van een nationaal netwerk van wandel- en fietsroutes door geheel Groot-Brittannië.

De North Sea Cycle Route in Schotland staat aangegeven op de volgende fietskaarten:

- Shetland Islands PDF Cycle Map (55)
- Orkney Islands PDF Cycle Maps (54)
- John o' Groats & North Scottish Coast Cycle Map (48)
- Cairngorms & The Moray Coast Cycle Map (46)
- Aberdeenshire Cycle Map (45)
- Sustrans Cycle Route: Coast & Castles North
- Sustrans Cycle Route: Coast & Castles South

De laatste twee kaarten behoren nog tot de mooie klassieke kaarten van Sustrans. Voor het overige deel van Schotland zijn deze kaarten vervangen door Sustrans fietskaarten in zakformaat waarvan de cartografie wat eenvoudiger is. Behalve op de twee hierboven genoemde klassieke kaarten van Sustrans staat de North Sea Cycle Route in Schotland ook aangegeven op de Sustrans fietskaarten met de nummers 44, 40, 39 en 34. Er is dus een overlap van kaarten in oude en nieuwe stijl.

De hierboven genoemde nummers corresponderen met de nummers in het overzicht van fietskaarten op

<https://shop.sustrans.org.uk/map-overview>

De kaarten 1 tot en met 53 en de pdf's 54 en 55 in dit overzicht zijn verkrijgbaar in de webwinkel van Europafietsers.

Mochten kaarten zijn uitverkocht, dan vormen Ordnance Survey of Golden Eye kaarten een alternatief. Op de meeste staan de fietsroutes van Sustrans ingetekend.

Overnachting

De Outdoor gids van het Conrad Stein Verlag bevat veel toeristische informatie en overnachtingsadressen

Voor meer informatie zie

<https://www.hostellingscotland.org.uk/>, <https://www.hostel-scotland.co.uk/>, <https://www.shetland.org/>,
<https://www.orkney.com/>, <https://www.visitscotland.com/nl-nl/>

Stonehaven (30 km ten zuiden van Aberdeen)

NSCR Engeland

Routeoverzicht

Vanaf Berwick-upon-Tweed in het noordoosten van Engeland (Northumberland) loopt de National Cycle Route 1 tot aan Newcastle regelmatig langs de kust. Daarna slingert de fietsroute grotendeels door het binnenland met uitzondering van een voormalig spoorwegtraject tussen Whitby en Scarborough. In East Anglia en Kent kunnen desgewenst alternatieve fietsroutes langs de kust worden gevolgd.

Whitby

Het landschap is grotendeels glooiend. De pittigste hellingen komen voor in de North York Moors in de buurt van Whitby. Dit is waarschijnlijk ook een van de redenen dat hier de National Cycle Route 1 is onderbroken. De enige rechtstreekse verbinding is een autoweg met pittige hellingspercentages en veel

autoverkeer. Deze route wordt afgeraden. Volg vanaf Brotton de National Cycle Route 168 naar Cleveland Hills en vandaar de National Cycle Route 165 naar Whitby. Zie de plattegrond hieronder en de site

<https://osmaps.ordnancesurvey.co.uk/54.50741,-0.71639,14/pin>

De streek rond Boston is echter vlak en wordt niet voor niets South Holland genoemd. Je fietst daar door een spiegelbeeld van het Groene Hart. Diverse trajecten volgen de loop van riviertjes, zoals tussen Lincoln en Boston.

Engeland heeft beduidend meer verstedelijkt gebied dan Schotland en Scandinavië. De route loopt in deze gebieden vaak door groene zones en parken. Fietsbordjes raken daarbij gemakkelijk uit het oog. Goede kaarten zijn daarom in deze gebieden geen overbodige luxe, evenals navigatieapparatuur. Newcastle, Middlesbrough, Hull, Londen en het verstedelijkte gebied ten zuiden van de Thames rond Dartford vereisen in dit opzicht veel aandacht. De fietser wordt in Engeland op dezelfde wijze behandeld als een wandelaar en daarom in verstedelijkt gebied vaak over zebra's geleid.

Londen lijkt erger dan het is. Een groot deel van de route in Londen loopt langs kanalen. Wie desondanks Londen wil vermijden, kan bij Tilbury de Thames oversteken naar Gravesend. Zie voor informatie over de veerdienst

<https://www.kent.gov.uk/roads-and-travel/travelling-around-kent/gravesend-to-tilbury-ferry>.

Midden-Engeland

Fietskaarten

De North Sea Cycle Route in Engeland staat aangegeven op de volgende fietskaarten:

- Sustrans Cycle Route: Coast & Castles South (alternatief: fietskaarten 39 en 34)
- County Durham & North Yorkshire Cycle Map (32)
- North York Moors, Tees Valley & Durham Coast Cycle Map (33)
- Yorkshire Wolds, York & the Humber Cycle Map (28)
- Lincolnshire and Wolds Cycle Map (27)
- The Fens Cycle Map (20)
- Norfolk Cycle Map (19)
- Suffolk Cycle Map (18)
- Essex & Thames Estuary Cycle Map (9)
- London Cycle Map (53)
- Kent Cycle Map (8)

De Coast & Castles South met de fietsroute van Berwick-upon-Tweed tot Newcastle behoort nog tot de klassieke kaarten van Sustrans. Vanaf Newcastle is de North Sea Cycle Route alleen weergegeven op de Sustrans fietskaarten in zakformaat. Zie voor een overzicht <https://shop.sustrans.org.uk/map-overview>. Deze kaarten zijn verkrijgbaar in de webwinkel van Europafietsers.

Mochten kaarten zijn uitverkocht, dan vormen Ordnance Survey of Golden Eye kaarten een alternatief. Op de meeste staan de fietsroutes van Sustrans ingetekend.

Openbaar vervoer

Bij het kiezen van een start- of eindpunt in Engeland kan gebruik worden gemaakt van veerboten tussen IJmuiden en Newcastle (zie <https://www.dfds.com/nl-nl/overtochten-passagiers>), Hoek van Holland en Hull (zie <http://www.poferries.com/eu/rotterdam-hull>), alsmede Hoek van Holland en Harwich (zie www.stenaline.nl). Omdat de Noordzeefietsroute is doorgetrokken naar België en Frankrijk (eindpunt: Boulogne-sur-Mer) en in Engeland tot Dover loopt, is de veerverbinding tussen Dover en Duinkerken ook een optie. Zie <https://www.dfds.com/nl-nl/overtochten-passagiers>.

Wellicht vaart er in 2020 een veerboot tussen Schotland en de Eemshaven. Zie <https://www.dvhn.nl/economie/Veerboot-Schotland-Eemshaven-vaart-zeker-half-jaar-later-uit-24805001.html>

In Groot-Brittannië mag de fiets gratis mee in de trein.

Overnachting

Kijk voor goedkoop overnachten onder meer op de site
https://www.rugzaktrips.nl/europa/overnachten_engeland.htm

Kijk voor kamperen in een tent onder meer op de site
<https://www.pitchup.com/nl/tents/England/>

Specifiek in Engeland kunnen er campings zijn die geen tenten meer accepteren.

Europafietsers heeft van enkele fietsers een lijstje ontvangen met campings tussen Newcastle en Harwich. Zie de website
https://www.europafietsers.nl/sites/default/files/aanvullingen/nscr_aanvul_tentcampings_accomodaties_engelse_kust_201901.pdf

East Anglia